

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
214/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. november 30.

A C-3/20. sz. ügyben hozott ítélet
LR Generálprokuratūra

Ha egy büntetőeljárásban eljáró hatóság azt állapítja meg, hogy a tagállami központi bank elnöke nyilvánvalóan nem a hivatalos minőségében hajtotta végre azokat a cselekményeket, amelyekkel kapcsolatban e hatóság nyomoz, az említett elnök elleni eljárás lefolytatható, mivel a bírósági eljárás alóli mentesség nem alkalmazható

A csalást, a korrupciót és a pénzmosást így az ilyen elnök nem hivatalos minőségében követi el

A lett ügyészség 2018 júniusában a Rīgas rajona tiesa (rigai körzeti bíróság, Lettország) előtt különböző korrupciós bűncselekmények miatt vádat emelt a lett központi bank elnöke (a továbbiakban: AB) ellen. AB-t konkrétan azzal vádolják, hogy két alkalommal kenőpénzt fogadott el egy lett bank prudenciális felügyeletével kapcsolatos eljárással összefüggésben, és az egyik ilyen kenőpénz tekintetében pénzmosást követett el.

A lett központi bank elnökeként AB, akinek az utolsó elnöki megbízatása 2019 decemberében járt le, az Európai Központi Bank (EKB) Általános Tanácsának és a Kormányzótanácsának is a tagja volt.

E sajátosságra tekintettel a rigai körzeti bíróságban az a kérdés merült fel, hogy AB-t az EKB Általános Tanácsának és a Kormányzótanácsának a tagjaként megilleti-e az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló (7.) jegyzőkönyv¹ 11. cikkének a) pontja szerinti mentesség, amely az Unió tisztviselői és egyéb alkalmazottai számára az általuk hivatalos minőségükben végrehajtott valamennyi cselekmény tekintetében mentességet biztosít a bírósági eljárások alól.

Így a rigai körzeti bíróság úgy határozott, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjeszt a Bíróság elé arra vonatkozóan, hogy a tagállami központi bank elnökét az ellene folytatott büntetőeljárás keretében a kiváltságokról és mentességekről szóló jegyzőkönyv alapján megilleti-e, illetve adott esetben milyen feltételek mellett és milyen részletszabályok szerint illetheti meg a bírósági eljárás alóli mentesség.

A Bíróság álláspontja

A nagytanácsban eljáró Bíróság – emlékeztetve arra, hogy a tagállamok központi bankjainak elnökei tagjai az EKB Általános Tanácsának, és azon tagállamok központi bankjainak elnökei, amelyek pénzneme az euró, ezenfelül tagjai az EKB Kormányzótanácsának is –, először is megjegyzi, hogy a kiváltságokról és mentességekről szóló jegyzőkönyvet a 22. cikke értelmében az EKB-ra, szerveinek tagjaira és személyzetére is alkalmazni kell. Következésképpen e jegyzőkönyv a tagállamok központi bankjainak elnökeire – az EKB legalább egy szerveinek tagjaként – alkalmazandó.

Ennek keretében konkrétan a központi bankok elnökeit megilleti a kiváltságokról és mentességekről szóló jegyzőkönyv 11. cikkének a) pontjában előírt, bírósági eljárás alóli mentesség azon cselekmények tekintetében, amelyeket az EKB szerveinek tagjaként fennálló

¹ Az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló (7.) jegyzőkönyv (HL 2016. C 202., 266. o.; a továbbiakban: a kiváltságokról és mentességekről szóló jegyzőkönyv).

hivatalos minőségükben hajtják végre. E rendelkezés értelmében az említett elnökök a hivataluk megszűnését követően továbbra is részesülnek a bírósági eljárás alóli mentességben.

A kiváltságokról és mentességekről szóló jegyzőkönyv 11. cikkének a) pontjában előírt védelem tárgyát és terjedelmét illetően a Bíróság ezenfelül hangsúlyozza, hogy az említett jegyzőkönyv 17. cikkének első bekezdése értelmében a bírósági eljárás alóli mentesség kizárólag az Unió érdekében biztosítható. Ugyanezen jegyzőkönyv 17. cikkének második bekezdése ezt az elvet annak előírásával hajtja végre, hogy valamennyi uniós intézmény köteles visszavonni e mentességet olyan esetben, amikor az illető intézmény megítélése szerint a mentesség visszavonása nem ellentétes az Unió érdekeivel.

Így kizárólag az EKB feladata, hogy a központi bank elnökét megillető mentességnek a folyamatban lévő nemzeti büntetőeljárásra tekintettel való visszavonására irányuló kérelem esetén értékelje, hogy a mentesség visszavonása ellentétes-e az Unió érdekeivel.

Ezzel szemben az EKB és a nemzeti központi bank elnöke elleni büntetőeljárásért felelős nemzeti hatóság között megoszlik az annak értékelésére vonatkozó hatáskör, hogy az esetlegesen büntethető cselekményeket az elnök az EKB szerve tagjának hivatalos minőségében követte-e el, és azok ezáltal a kiváltságokról és mentességekről szóló jegyzőkönyv 11. cikkének a) pontjában előírt, bírósági eljárás alóli mentesség hatálya alá tartoznak-e.

E hatáskörmegosztás részletszabályait illetően a Bíróság pontosítja, hogy amennyiben a büntetőeljárásért felelős hatóság megállapítja, hogy az érintett cselekményeket a központi bank elnöke nyilvánvalóan nem az EKB szerve tagjának hivatalos minőségében követte el, az ezen elnökkel szemben indított eljárás lefolytatható, mivel a bírósági eljárás alóli mentesség nem alkalmazható. Ez a helyzet a tagállami központi bank elnöke által elkövetett csalás, korrupció vagy pénzmosás esetében, amely cselekmények elméletileg kívül állnak az Unió tisztviselője vagy egyéb alkalmazottja által ellátott feladatok körén.

Ezzel szemben, ha a nemzeti hatóság a büntetőeljárás bármely szakaszában azt állapítja meg, hogy az érintett elnök a szóban forgó magatartásokat az EKB szervének tagjaként fennálló hivatalos minőségében követte el, e hatóságnak kérelmeznie kell a bírósági eljárás alóli mentesség visszavonását. Amennyiben a nemzeti hatóságnak e tekintetben kételye támad, köteles konzultálni az EKB-vel, és ha ezen utóbbi úgy ítéli meg, hogy a cselekményeket hivatalos minőségben hajtották végre, köteles kérni az érintett elnök mentességének a visszavonását. A mentesség visszavonására irányuló ilyen kérelmet teljesíteni kell, kivéve, ha azt állapítják meg, hogy az az Unió érdekeivel ellentétes.

A hatáskörök e megosztásának a tiszteletben tartása egyébiránt a Bíróság felülvizsgálatának a tárgyát képezheti, ugyanis az EUMSZ 258. cikk alapján a Bírósághoz kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetet lehet benyújtani abban az esetben, ha a nemzeti hatóságok nem teljesítik azon kötelezettségüket, hogy az érintett uniós intézménnyel konzultáljanak, amennyiben a bírósági eljárás alóli mentesség alkalmazhatóságát illetően nem zárható ki észszerűen minden kétely. Fordított esetben, ha a mentesség visszavonását az érintett uniós intézmény megtagadta, e megtagadás érvényessége tárgyában előzetes döntéshozatal céljából kérdést lehet a Bíróság elé terjeszteni, vagy az érintett tagállam az EUMSZ 263. cikk alapján akár közvetlen keresetet is indíthat.

A kiváltságokról és mentességekről szóló jegyzőkönyv 11. cikkének a) pontjában előírt, bírósági eljárás alóli mentesség terjedelmét illetően a Bíróság pontosítja, hogy az ilyen mentességgel nem a teljes büntetőeljárás ellentétes, így többek között a nyomozati intézkedések, a bizonyítékok beszerzése és a vádirat közzlése sem. Ha azonban a nemzeti hatóságok által folytatott nyomozás szakaszában, a bírósági szakaszt megelőzően megállapítják, hogy az Unió tisztviselője vagy alkalmazottja a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmények tekintetében mentességben részesülhet a bírósági eljárás alól, e hatóságoknak kérniük kell a mentesség visszavonását az érintett uniós intézménytől. Ezenfelül e mentesség, mivel az kizárólag az érintett uniós tisztviselőt vagy alkalmazottat illeti meg egy meghatározott cselekményt érintően, nem zárja ki, hogy az ilyen tisztviselő vagy alkalmazott elleni rendőrségi vagy igazságügyi nyomozás során begyűjtött

bizonyítékokat felhasználják más olyan eljárásokban, amelyeket a mentesség hatálya alá nem tartozó cselekmények miatt vagy harmadik személyekkel szemben indítanak.

Végezetül a Bíróság megállapítja, hogy még ha a bírósági eljárások alóli mentesség nem is alkalmazható abban az esetben, ha az e mentességben részesülő személlyel szemben olyan cselekmények miatt indul büntetőeljárás, amelyeket nem a valamely uniós intézmény nevében általa ellátott feladatok keretében hajtott végre, az olyan visszaélészerű nemzeti büntetőeljárások, amelyeket az e mentesség körébe nem tartozó cselekmények miatt indítanak annak érdekében, hogy az érintett uniós alkalmazottra nyomást gyakoroljanak, mindenképpen ellentétesek a lojális együttműködés elvével, amelyet az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének harmadik albekezdése ír elő.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.